

ئایندى قىرزىكا نى سىر ھىرمى
كوردستان ... شىرزاد ولى تىست

لە دواى ھەنگاوانانى حکومەتى ھەرێم بە فرەشتنى نەوت بە شەو یەکى سەر بەخە دوور لە چاودەری حکومەتى ناوەند و هیچ دامەزراوە یەکى ناخەیی بە چاودەری لە چەند سالی ئابردوو ، کە لە ژێر ناوی ھەنگاوانان بەرێو ئابوریەکی سەر بەخە ئێم ھەنگاوە ندرە ، چاوەڕێی ئاینە یەکى گەش و بوژانە وای ئابوری زیاتر لەم ھەنگاوە دەکرا ، بەجەریک ھەموو لایەک بەم ھەنگاوە دەخەشوو کە دەبەتە ھەی بوژانە وای باری دارایی ھەرێم و باشتربوونی گوزەرانی خەڵک و کەمتربوونی ھەژموونی دەستەلاتی حکومەتى ناوەند لەسەر ھەرێمی کوردستان ، لە دەبەت بێبەین بە داخووە وەک زەریک لە ھەنگاوەکانى تری حکومەتى کوردی لە 26 سالی ئابردوو ئێم ھەنگاوەش ئێجمەکی باشتری لە بەدینەھات ، بێبەکی ئێم ھەنگاوە وای کردی ئێو بێبە بودجەیش بێبەت کە سەلامانە بێبەتە 17% لە بوجدەى گشتى حکومەتى عێراقى بە ھەرێمى کوردستان تەرخان دەکرا ، بەم ھەنگاوە ھەڵبەشی حکومەتى ھەرێم باری ئابوری و دارایی ھەرێمى بەشەو یەکى بەرچاو بەدواوە گەڵاندووە ، کە نەدان و دواکەوتن و پاشکەوتى موچەى فەرمانبەرانی حکومەت و وەستانی پرژە خزمەت گوزارە یەکان دروستبوونی دەیان قەیراندا لە بەرھەمەھات ، ھەروەھا جیا لە کەمترین بوونی قەرزەکی زەری کەمپانیی نەوتیەکان و قەرزەکی زەری تری ناوخەیی لەسەر ھەرێمى کوردستان ، کە لەڕەدە دەمەوت شرەفە یەکى کورت بە بێبەت و ئاینەى ئێو قەرزەکان بەکەم ، کە لە ماوەى 2 سالی ئابردوو لەسەر ھەرێم کەمترین بوون.

ئاشكرايىڭ خەملىنىدى بىر ئۆزى قەرزى كەلىدى بىر ھەممەي كارىڭكى ئاسان
 نىڭ لى ئىستادا ، چۈنكى جەڭ لىچەند كەسكى پىلە بىندى ناو ھۆكۈمەت
 و چەند بىرپىرىسى دىستەيشتوۋى ھەر دوو حزبى دىستەتدار ، ھېچ كەس
 دامودەزگەيىكى تىر لى ھەممەي كوردستان ئاگادارى ھېچ كەسكەتەنەك
 لىگەن كەمپىنىيا نەتەيەكان و ۋەتەننى دراۋسە و ۋەرگەرنى ھېچ بىر
 قەرزەك نىڭ ، جەڭلەش بىشارەت ھەشتەنەۋى ئىم كەسكەتەنە ھەندە
 زىياتىر گومان دىخاتە سەر لاۋەزى لايىنى ھۆكۈمەتى ھەممەي كەتە
 ۋاژەندەن كەسكەتەنەكان ، كە ئىمەش بىگومان لى بىرۋەندى لايىنى
 بىرامبەردايدى ، كە بىر ۋىستە خەي ھەر خەتەكى ۋىستەتە بىسەر لايىنى
 ھۆكۈمەتى ھەممەي داسەپەندەيەتە ، ھەر ئىمەش ھەكەمكى سەرەكى بوۋە
 لى بىشارەت ھەشتەنەۋى ئىمە ۋە كەسكەتەنە تەۋەككۈل ئىستەكراۋن ،

لڳڻ ۽ ٺٽي ۽ شونڀناني قريزيان لڳراو ۽ دامودڙگا پڻ ڪي قري رمي نين وڻڪ سندوقي دراوي ٺٽو ۽ وڻڪ تي يان هڙ وڻڪ تي ڪي ناسراوي دونيا ، ٻٽڪو وڻڪ وڻڪيري سامان ۽ سروشتي ڪان لڳ ڪنگري پڻ ڪي ٺٽو ۽ نووسي لڳ سا ۽ اني دواي اڳ ۽ ياند لڳ ڇڻند برادر ڪ و ڇڻند ڪمپني پڻ ڪي ٺٽي ۽ وڻڪ رزنا پڻ ڪردو وڻڪ ، ٻٽڪو ۽ تا ٺٽي ستاش ٺٽا نرا برادر ڪاني حڪوم تي هڙ ڪم ڪن ڪ وڻڪ ٺٽا ساني قريزي سڌان ملين ٺٽي دڻاري دڻان پڻ حڪوم تي .

لڳڻ ۽ ٺاهڻ موٽار ناٽو وٺڻ جي زبردستي لاءِ پريس ۾ گرنگ ٻوٽي هئي ،
 بمبائ ۾ لڳڻ ۽ ٺاهڻ وٺڻ شدا ڊڪٽر ٻي شڪار ڪي ساد ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽
 ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽
 لڳڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽
 ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽ ٺاهڻ ۽

بـجـرگـر ئـگـر ئـ قـرزانـ پـلـنـبـکـيـن بـ دووبـشـي جياواز ، واتا دابـشـيان بـکـيـن بـسـر قـرزي ناوځـي و قـرزي دـرکـي : ئـگـر سـر تا لـ قـرزي ناوځـي کـانـو دـسـتـپـبـکـيـن ، کـ ځـ دـبـيـنـتـو لـ پاشـکـوتي موچـ و نـداني 5 مانگـي بـشـکـي زـري موچـ لـ ساـي 2015 و نـداني پارـي ئـو کـ ما پـانـيانـي کـ پـښـځـي خـزمـتـگـوزاريان ئـنـجام داو ياخود کـکـوتـنيان لـگـځـ حکومتـي هـرـم هـبوو بـ فرسـتنـي دـرمان يان بابـتي تر ، ئـگـر ئـو 5 مانگـي نـداني موچـي فـرمانـبـران بـ 700 ملـيـن دـلار بـخـمـښـين بـ هـرمانـگـکـ ، ئـوا کـي ئـ پارـي دـکـاتـ 3.5 ملـيار دـلار بـ 5 مانگـ ، هـروـها ډوونـ کـ کـي گـشتـي موچـي فـرمانـبـران پـشـتر نـزيـک بوو لـ 850 ملـيـن دـلار بـ هـر مانگانـکـ ، کـ لـئـستـادا کـي ئـو بـ بـ موچـ کـراو بـ نيـو واتا نـزيـک لـ 400 ملـيـن دـلار ، کـ دـکـرت لـگـځـي ئـم دوو ژمارـي و بـگـيـن بـو ښـځـي ئـو قـرزي موچـ خـران لـ ژـر ناوي پاشـکـوت لـي حکومتـي هـرـم ماوـتـو لـ ماوـي 2 ساـي ډـبرـدو ، بـمـجر ئـگـر 450 ملـيـن لـکـداني 24 مانگـي بـکـيـن دـگـيـن بـ 10.8 ملـيار دـلار بـ ساـځـکـاني 2016 و 2017 کـ وکـ پاشـکـوتي موچـ لـي حکومتـي ماوـ ، هـروـها جيا لـو ئـگـر بـت و ئـو قـرزي کـمپـانـيا ناوځـي کـان کـ ډوون نـيـ چـنـد بـکـي هـرچـنـد بـ چـنـد ملـيار دولارکـ ئـمـيـش دـخـمـښـندرکـت کـيـکـيـنـو لـگـځـي ئـو دو بـي سـرـو ئـو بـ نـزيـکـي دـتـوانـين بـيـن بـ نـزيـکـي 16 بـ 17 ملـيار دـلار تـنـها قـرزي ناوځـي هـي لـسـر حکومتـي هـرـم ، کـ ئـو ښـځـي پـشـ بـگـومان ښـځـي زـر لـ قـرزي .

ھەرچەند ئۇلار بىت و قەرزى دىركىنى كۆرىپ، خېلى تەسلىك بولدى. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئاساتىنگىكى زىرتىر دىيىدۇ، چۈنكى ھېچ بىرچا ئونىڭ نىمە بولمايدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر شاربى ھىشتىن بولسا، بىر تام لىگى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا

دېکړت بهی ئو قززانې به نړیکې دېان ملیار دېلار بخمېنرېت ،
که څه زریان هی ئو کېمپانیا نوتیانې کې له بواړی
د رهښانی نوت له هرېمی کوردستان کار دېکن ، کې دوا هېمین جېر
له وقززانې له مانگې له کېمپانیا څرنگه فرت رووسی چې ند کېمپانیای
تر کرا ، به بهی زیاتر له 1 ملیار دېلار به څو وټن له گډو
کېمپانیای داناغازی ئیمایاتې به کېتایی هېنان به کېشانې نوان
حکومت و ئو کېمپانیای ، کې لای هېموومان وونې حکومتی هرېم
به هې پای بندې بوون به څو وټنې له گډو ئو کېمپانیای له ماوې
اېردوو چې ندین جار له دادگا نودو وټو تیدکانی ئو وروپا چې ند ملیار
دېلاری بهم کېمپانیای دېاند .

نېگېر بهت و باسی کې قززانې کان وټایندې ئو قززانې بکېن ، دېگې
یندې ئو خاڅې کې بهی قززانې کانی سر حکومتی هرېم نړیکې له 30
ملیاردو لار له ئستادا ، کې به گومان ئم ژمارې له قززانې
ژمارې کې یې کجار زېر به کې حکومت له چې ند ساڅو کې وټېتې
ژرېباری قززانې کې و هار زېرو ، هرچې سه بارېت به ئیندې ئو
قززانې ، دېکړت بېرسین ئاخې حکومتی هرېم دېتوانېت له
ماوې کې نړیکدا ئو قززانې بداتېو؟ ، یاخود هرنې بېت هرېم
دېوانېت څېزې ئو قززانې کېم بکاتېو بېر له وگرتنی قززی تر
بېم څه زېر نېکاتېو له کاتې کار بېدېستانی هرېم باس
له سربېرې خې جیا بوونې له عېراق دېکن و ئاماژې بهو دېکن کاتې
هرېمی کوردستان بوو به دېو وټو ئو کاتې دېتوانې قززی نودو وټو
بکېن؟! . له رې جې خې ټی هې وټو سټېک له سر ئایندې قززانې
سر هرېم بکېن ، کې دېکړت بېم شېوې وېام بدېندېو به
قززانې ناوڅې کې پکها توو له موچې 5 مانگ وپاش کې وټی 2 سا
موچې فېرمانېران و قززی کېمپانیا ناوڅې یې کن ، ئوا څو ننگې
حکومت نیازی نېت ئم قززانې بداتېو له ئایندې کې نړیک ،
هرچې سه بارېت به قززانې دېر کې کانی ئو نېگېر هې وټو کې جدی
نېدرېت به دانېوې ئو قززانې له ماوې کې نړیک ، ئوا به گومان
دېت له بری دانېوې ئو قززانې حکومت بېل کې نوتی تر له خاکی
هرېم بهو کېمپانیا نوتیانې بدات له بری قززانې کانیان ، وېک
ئوې له ماوې اېردوو بېنیمان حکومت دوو بېل کې نوتی دا به
دوو کېمپانیای نوتی له بری ئو قززی لای حکومتی هرېم هېان
بوو ، ئم شېوې له تالانکردن و هې اچکردنی سامانی هرېم
دېبېنډېو ، جگې له وټو شېوې نېگېر بېت و ئو قززانې له ماوې
دیاریکراو نېدرېندېو به کېمپانیای کان ئوا دېت له ئایندې حکومت
له جیاتې دانېوې ئو قززانې ئو سودې زېرې څرنگه دېت سر ئو
قززانې بداتېو ، کې پېدېچېت له کاتې کې ئمیزا کردنی څو وټو کان

خاوەن قەرزەکان بێ ویستی خەیان ئێڵێکی بەرزیان بێ سودی سەر
قەرزەکان دانەبەت ، کە تاکێ سودمەند هەر خودی خەیان زەردمەندی
یەکەم و کەتایی هەرەمی کوردستان و خەڵکێکی تی .